

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Din trecut.

IV.

— Articol final. —

Conferența națională dela 1881, în care s'a făcut unirea tuturor Românilor de sub coroana Ungariei într'un singur partid politic, s'a ținut cu concursul celor ce aderau la politica ziarului nostru, moștenită dela marele Șaguna, politica de înțelegere. A fost doară deschisă și condusă de cel mai bun învățecel al lui Șaguna, de Arhimandritul Nicolae Popca. Hotărârile votate din partea conferenței s'au adus deci cu consentimentul oamenilor noștri, pentru că ele au fost aduse cu unanimitate de voturi.

Când am dat în felul acesta tot sprijinul posibil conferenței naționale dela 1881, ca să facă un lucru bun și folositor neamului, am fost conduși de ideile și principiile următoare:

Aveam mare trebuință de a ne arăta tari în afară, bine închiegați, pentru că numai așa puteam impune contrariilor noștri politici și numai așa ne puteam prezenta în fața lor ca factor, ca putere, iar nu fiind divizați și formând mai multe partide și fracțiuni, ca mai nainte. Ce privește calea de urmat în politica românească, credeam că ne putem înțelege noi între noi, și ne putem capacita și convinge, că între împrejurările date, care e cea mai bună?

Deocamdată am acceptat deci și noi calea determinată de conferența națională dela 1881 și programul stabilit în această conferență. Când am văzut însă furtuna pe care au produs-o concluziile conferenței în tabăra contrariilor noștri politici, în cercurile oficioase și neoficioase maghiare, când am văzut, că reclamarea autonomiei Transilvaniei este considerată de tradare de patrie, iar nerecunoașterea dualismului de ilialitate față de Maiestatea Sa, — am-

bele lucruri apoi de nesupunere față de legile în vigoare ale țării, — am înțeles, că nu e bine aleasă calea, care ar avea să ne ducă la scop. Noi deci, ceice aveam și avem în vedere pe Arhierii bisericii noastre, și aveam și avem să apărăm instituțiile noastre bisericesti-scolare, nu mai puteam permite, ca și Arhierii să fie puși în șirul trădătorilor de patrie, ori în șirul celor neioiali față de tron și nesupuși față de legi, ci am spus, că punctul prim și cel ultim din programul național dela 1881, nu-l mai putem accepta din motive de apărare față de Arhierii noștri și față de instituțiile puse sub a lor conducere; deci în consecință am cerut totdeauna, în preajma fiecărei conferențe naționale, care a urmat celei dela 1881 revizuirea programului și modificarea lui, astfel, ca să-l poată accepta și aceia, cari din precauțiune și din înaltă prevedere nu-l pot subscrie pe față. Am pledat pentru activitate și pentru modificarea programului, dar n'am pledat nici odată pentru spargerea partidului, pentru vre-o grupare separată, care se accepteze de bază punctul nostru de vedere, ci respectând principiul solidarității, ne-am supus totdeauna votului obșteș, și am mers și noi cu curentul, firește, aceia, cari am putut să mergem, în speranța, că va veni totuși vremea, când va accepta obștea întreagă românească punctul nostru de vedere. Și a venit.

La anul 1903 dl Dr. Aurel Vlad, membru în comitetul național român, își pune candidatura de deputat la dietă în cercul electoral al Dobrei, fără a cere și obținea consentimentul comitetului, care reprezenta pasivitatea în politica românească. Dar dl Vlad și-a pus candidatura și cu abandonarea punctului prim din programul național, știind bine, că activitatea parlamentară și reclamarea autonomiei Transilvaniei sunt lucruri incompatibile. Co-

mitetul național s'a supărat, ziarul „Gazeta Transilvaniei” l-a certat cu asprime pe dl Vlad, dar cealaltă lume românească l-a aplaudat și i-a dat tot sprijinul, ca să învingă la alegere. I l-am dat și noi, pentru că dl Vlad acceptase punctul nostru de vedere: *activitate fără autonomie*. Și redactorii de atunci dela „Tribuna” cu ziarul nostru în mână au cutreerat satele și au câștigat lumea pe partea dlui Vlad, care a intrat apoi în dietă cu programul național redus la punctele pe cari le puteam subscrie și noi, și toți ceice ne stau aproape și în frunte.

Iată deci al doilea cas, când politica ziarului nostru a ieșit biruitoare. Dar a venit conferența națională dela 1905, și acceptând și ea activitatea inaugurată de dl Vlad, a aflat de bine a menținea și pe mai departe programul național dela 1881 în întregime, fără a se gândi, că cine cere autonomia Transilvaniei nu are ce căuta în dieta din Budapesta, și că intrarea în dietă înseamnă renunțarea la acest punct de program și acceptarea stării de drept, creată prin dualism.

Să nu ne iee deci nime în nume de rău, că noi nu ne putem opri la drumul jumătate, ca conferența dela 1905 și cea din anul acesta, ci după ce am învins cu ideea activității, căutăm să fie acceptată de obștea românească și ideea modificării programului nostru național, reducându-ni se pretensiunile la minimul neîncunjurat de lipsă pentru conservarea și întărirea noastră, ca popor credincios tronului și patriei, dar credincios și limbii și legii sale. Și o vrem aceasta în interesul binepriceput al partidului. Pentru că să ne gândim numai bine, ce ar reprezenta partidul, și ce ar putea el să vârsi prin acțiuni bine chibzuite atunci, când și Arhierii ambelor biserici rămâne s'ar putea pune în fruntea lui? Și credem, că cerând să li se dea această posibilitate, nu cerem lucru imposibil, și la nici un

cas nu cerem un lucru, pentru care să merităm impunsăturile, când ale unuia, când ale altuia dintre confrăți.

O interpelare.

Protopresbiterul nostru din Alba-Iulia, dl Ioan Teculescu, participând la congregația comitatului Alba inferioară ținută în 10 Octomvrie n. c. în Aiud, a adresat comitelui suprem și vicecomitelui comitatului o interpelare în chestia confiscării branelor și a panglicelor tricoloror naționale române din partea jandarmilor, motivându-și interpelarea cu următoarea frumoasă cuvântare:

„On. Congregațiune! Ați cetit și ați înțeles cu toții, domnilor, cum în comitatul nostru s'a descoperit — adevărat corect zis s'a inventat — în timpul din urmă, un nou soi de agitațiune și demonstrațiune pornită din partea Românilor în contra statului, și anume de astădată, și în mod foarte excepțional, nu din partea cărturarilor și a intelectuaților, cărora fără multă bătaie de cap le atribuiți orice mișcare de felul acesta, și pe cari așa de bucuroși îi gratificați cu epitetul de agitatori și demonstrați, — ci direct din partea poporului de rând românesc, care precum este știut, formează grosul populațiunii acestui comitat.

Și în ce anume s'a aflat, oă ar consta temerara și cea mai nouă demonstrațiune în contra statului?

— În purtarea, domnilor, a unor anumite brăne și plantici țesute în colorile: roșu galbin-vănat, cu cari poporul de rând românesc, nu numai din acest comitat, ci și din toate celelalte părți ale acestei țări își împodobește de veacuri pitorescului lor port moștenit dela moși, dela strămoși, și cari brăne și betele, numai acum în timpul din urmă, s'a putut afla, oă nu le poartă, bunăoară fiiorul român, pentru a-și susținea încinsă în jurul corpului tradiționala lui cămașe și nici fata pentru a-și împodobi ia și cosițele de păr, cum a pomenit dela mamă-sa și dela bunică-sa, oă numai pentru a demonstra cu niște colorii streine, în contra statului acestuia, ai oării cetățeni sunt și ei. Treceți, domnilor, liniștit unal fiecare, până mai ieri, alaltăieri, pe lângă Români puitători de numitele brăne tricolore; ba mulți dintre d-voastră având, precum știu, angejați ca servitori, feciori, și fete de români pe la curțile d-voastră, îi priveați liniștiți și de bună seamă și mulțămiți, cum aceia sosind Dumineca, se spălau, se curătau și îmbrăcați în hainele lor albe și curate de

FOIȘOARĂ.

Notițe istorice

referitoare la bisericile din protopresbiteratul Dej

de Gavril Hango, presbiter.
(Fine.)

Cărți rituale, tipiconale și de predici n'au toate comunele bisericesti câte trebuie și de cari trebuie să aibă, în special e bătătoare la ochi lipsa Biblii în 29 comune bisericesti, iar de alte cărți de cuprins teologic nici amintire nu se face. În special: în cele 36 comune bis. se află numai 44 de opuri teologice, toate numai cărți rituale și câteva de predici, în 167 edițiuni, în 500 exemplare. — Din 14 se află 42 fragmente și din 2 opuri 3 manuscrise. — Dintre fragmente 40 sînt în limba română și 2 în limba greco-slav. rom., iar dintre manuscrise 1 în l. rom. și 2 în limba slavonă. — Dintre cele 44 opuri: 18 opuri în 48 edițiuni și 160 exemplare sunt și în edițiuni străine, mai cu seamă gr. cat. rom. dela Blaj și dela Bart, Clodius și Krafft din Sibiu, deci neautorizate de biserică ortodoxă, și cari trebuie oasate. — În urmă pe lângă Biblia din 29 comune bis. și pe lângă alte cărți teologice atât de necesare pentru instruirea

preoților și a poporului, dintre cărțile rituale strict necesare lipsește Psaltirea dela 21 comune bis., Orotihul cel mare ori cel mic dela 29, Orologionul cel mare resp. cel mic dela 31, Mineele pe 12 luni în 12 volume dela 17, Triodul dela 4, Pentecostarul dela 4, Tipiconul dela 34 și Cântările bis. pe note, de Cuntan, dela 35 com. bis. Deci nu e mirare, că nu este uniformitate pretutindenea în cultul divin în bisericile noastre, nici chiar în două parohii.

Drept încheiere dau în cele următoare:

Conspectul protopresbiterilor și administratorilor protopresbiterali, despre cari am aflat până acum date positive, oă au funcționat ca atari în decursul timpurilor în comunele din cari se compune azi acest protopresbiterat.

1. Ioan, protopop în Chiuești pe la anii 1700—1701 având sub stăpânirea sa 40 preoți. A scris și el protocolul sinodului de unire din 5 Sept. 1700 (Doc. ist. de A. T. Laurian, Viena 1850, pagina 167) și ocură și în prot. metr. apost. Atanasie pro 1701 (Acte și fragm. de T. Ci-pariu, Blej 1855 pag. 86).

2. Gabor, protopop la Ocnă prin anii 1759 probabil unit, (vezi: Olpret).

3. Ios. Adamus, Parochus et Archidiaconus Petszegiensis aequae ac Inspector Dialurensis Archidiaconatus (Sem. oler. sup. neunit din Ardeal în Calend.

Trans. pro 1768 Cibinii: vezi Dr. I. Lupș în „Tel. Rom.” 1910 nr. 1).

4. Ivan, protopop în Ghiorlt prin anii 1769. Se crede, că a fost tatăl preotului Ștefan Hango din Magoagea, care a slujit între anii 1777—1813, aoi el d'n Magoagea s'a făcut preot în Ghiorlt și pe fiul său Ștefan l-a făcut preot în Magoagea.

5. Ilie Lador protopop în Muncel pe la anii 1792 și 1794 (vezi: Muncel și Sem. cl. sup. neunit din Ardeal în Nov. Calend. pro 1794, Claudiop. publ. de Dr. I. Lupș în Tel. Rom. 1910 Nr. 1, unde este numit „A. D. districtus Petszegiensis”).

6. Ioan Popovici, adm. protopop în Chiuești pe la anii 1799—1804 (Prot. cons. neunit din Sibiu pro 1804), apoi tot acolo protopop prin anii 1807 (subscriere proprie într'un Evangeliar din Magoagea), 1822 (vezi Olpret) și 1823 (nscripție la bis. d'n Cupșeni).

7. Ioan Duma prot. în Chiuești pe la anii 1830, oănd vidimează Matric. din Magoagea.

8. Arsenie Budea protopop, în Chiuești prin anii 1836 (vezi Negriștești), 1839 (vidimează Matr. din Magoagea) și 1843/4 (Șematism de Reesch, pro 1843/4, Buda, pag. 145)

9. Terențiu Bogat paroh în Borgo-Mijloceni și protopop în tractul Bărgăului din districtul Bistriței, apoi prin anii

1843/4 adm. protopr. în tractul Dobăcei, desființat în urmă și incorporat acum la trastele Deș, Bistrița și Clușiu (Șematism de Reesch, pag. 144 și 168). Tractului Dobăca aparținea pe atunci par. Diviciorii mari.

10. Gregriu Cioerș, protopop în districtul Chiarului, căruia aparținea pe la anii 1843/4 par. Fărteușul mare și Săcătuș, azi incorporate la tr. Deș.

11. Ioan Greblea, pe la 1843/4 capelan în Poiana Blenchi (Sem. de Reesch, pag. 445), apoi prin anul 1847 adm. prot. în Muncel (Barițiu Istor. Trans. vol. I. pag. 767).

12. Ioan Bodea pe la 1844 „nameșnic protopopesc” (Prot. de esib. al tract. Deș) apoi par. în C. Giurgești și în anii 1854—1880 protopop al tr. Solnocul I, azi tr. Deș, (Archiv. prot. Deș).

13. Constantin Bodea, fiul prot. I. B., par. în C. Giurgești și prin anii 1880—1885 adm. protopr. al tr. Deș (Archiv. protopr. Deș), și

14. Teodor Hermann din 1885 încoace paroh în Deș și din 1886 încoace protopop al tr. Deș până în ziua de azi 21 Sept. 1910 v., oănd am scris notițele acestea.

Ar fi multe de zis referitor la importanța scrierii monografiilor parohiilor încă de pe acum până a nu se pierde a tătea acte vechi, apoi referitor la im-

pe care nu lipseau cingătoarele și panglicile lor iubite, eșiau și ei, — după munca harnică și obositoare de șase zile — pentru câteva ore la preambularea sau la horă, — dar nu s'a scandalizat, desigur, nici unul dintre d-voastră la vederea acelor brăne tricolore, și nici nu v'a venit prin gând, de a trege la dare de samă pe acei feciori și fete, că: cum cutează ei a demonstra chiar în curtea d-voastră cu podoabele a-celea tricolore de la portul lor?! Și pentru aceasta, domnilor? Pentru simplul motiv, că așa i-ați pomenit umblând, precum și ei, dacă i-ați fi întrebat, v'ar fi răspuns, la rândul lor că așa au pomenit portul lor din moși și strămoși.

S'a făcut însă, cum zisei, în timpul din urmă groaznică descoperire, că brănele și betelele acelea de culoare: roșu-galben-vânt, sunt colorile unui stat străin și anume ale regatului învecinat al României, și pe care astfel poporul român din această țară le poartă nimeni din demonstrație în contra propriei lor patrii, și atunci din un lucru nelămurit și cu totul flotiv, — precum vă voi documenta — s'a iscat, în toată țara, în măsură mai mare în comitatul nostru, o zarvă și un zgomot, care a dus la urmările cele mai dureroase și mai condamnabile.

Căci s'a dat, domnilor, precum știți drumul jandarmilor, — acelor factori din viața noastră socială, cari au dat dovadă și acum, odată mai mult, cât de greu poate veni împărăția lui Dumnezeu pe acest pământ, când ei cu baionetele lor se pun să-i deschidă calea, — și cari abia odihniți de multă trudă și de alegerile dietale din primăvară, au inundat din nou comunele comitatului nostru, smulgând și confiscând în ziua mare și în drumul larg dela toți pe cari îi întâlneau, brănele și părțile dela costum în colorile: roșu-galben-vânt, maltratând feciorii și brutalizând fetele, mai ales în Dumineci și sărbători la eșire din biserici, apoi pe la jocuri și prin târguri, ba intrând și prin casele oamenilor, de unde răscoleau și strângeau ce aflau țesut în colorile numite, — până când în goana lor brută, degenerată în o formală vânatoare, au ajuns să facă bogata pradă din comuna Telnă!

Da, domnilor, la Telnă, unde s'a răpus viața acelor doi români cetățeni ai acestui stat, dintre cari unul chiar în zilele acestea avea să învețe a manua pușca întru apărarea patriei și unde, ori care ar fi explicarea și constatarea faptului prin investigații, adevăr nerăsturnat rămâne, că numai și numai odiosa vânatoare după numitele colorii a fost adevărată și primordială cauză a vărsării sângelui nevinovat. Zice sânge nevinovat, da, pentru că dacă s'ar fi pus mai înainte la întrebare cele două victime ca: cum și în ce senz poartă brănele acele tricolore? Vă asigur, domnilor, și vă garantez, că nici odată și prin nici un cuvânt, nu ar fi știut să răspundă, nu numai ei, dar nici toți ceilalți din sat, că acelea sunt colorile unui stat străin, — ba chiar și ale regatului României, — oi scurt și precis, că acelea sunt colorile lor, cum le-au apucat din moși și strămoși. Dar nu s'a făcut așa, ba nici măcar oprește nu li s'a pus nici odată la purtarea acelor colorii, până când cu sunet de gloanțe de pușcă nu li s'a vestit așa ceva. E rău când se varsă sânge nevinovat, care cu cât este mai roșu, cu atât mai nesgârțat pată pune pe sufletul și conștiința celui ce a cauzat vărsarea lui.

portanța adunării de inscripții de prin cărți și biserici vechi și referitor la adunarea și păstrarea actelor, antimiselor și cărților vechi — pentru istoria noastră bisericească — națională; dar pentru ca să nu cad în repetiții, atrag atențiunea st. cetitori la circularele fer. metr. Andreiun Baron de Șaguna din 2 Aprilie 1855 Nr. 288, din 19 Noembrie 1859 nr. 953 și din 6 Decembrie 1859 Nr. 1010, apoi la conclusele sinodului arhid. din 1855 Nr. 185 și în urmă la frumosele prefețe dela cărțile: Docum. p. limbă și ist. de Dr. Ilarion Pașcaru, 1886 și 1897 și date ist. priv. la Familiile nob. rom., de Ioan cav. de Pașcaru, 1892 și 1895.

Gânduri răslețe.

Fapta rea are aripi și merge cu iuțea fulgerului din gură în gură, pe când fapta bună adeseori merge șchiopătând.

Mulți în societate, — prin vorbele lor satirice — se cred oameni de spirit, dar în realitate sunt cei mai ridicoli caraghioși.

Intr'un suflet oropsit se incubă gândurile cele mai negre.

Sunt mulți, cari umblând după noroc, își pierd — mintea.

Că nu sunt, domnilor, colorile: roșu-galben-vânt, pe care românii din această țară de veacuri le poartă ca parte întregitoare a costumelor lor, identice cu colorile de pe drapelele și emblemele regatului României, cu ce alt fapt v'ași putea încredința mai bine, decât cu acela istoric, că: România are actualul ei tricolor numai dela anul 1863 încoace, adică după unirea vechilor principate Moldova și Muntenia într'un stat, până la care dat Moldova singură avea steaguri în colorile: galben-vânt, iar Muntenia roșu-vânt. Dar apoi chiar și astăzi mai există deosebirea că: pozițiunea colorilor la drupelele României este verticală, iar la tricolorul românilor din această țară este orizontală, ceea ce după regulile heraldice încă constituie mare deosebire.

În fața acestui fapt istoric, precum am zis, d-voastră, și în deosebi cei mai în vârstă, să nu știți oare și să nu voiți a confirma adevărul că: aceste colorii, cu mult mai înainte de anul 1863 le-ați văzut la românii din această țară? Pentru ce atunci, în mod flotiv și forțat se susține, că sunt colorile României? Pentru ce nu s'a presupus, mai curând, că ar fi bunăoară colorile însuși ale comitatului nostru, a cărui emblemă, poftiți și vedeți, că e pictată toamă cu: roșu-galben-vânt? O i apoi ale capitalei țării, ale orașului Budapesta, care încă are toamă acele trei colorii, pe care le poartă românii? Pentru că, dacă e vorba, ca să se confunde tricolorul românilor de aci, numai pentru că samănă cu al românilor din România, în cazul acela lucrul nu poate să rămână numai la tricolor, ci după ce se va termina cu estirparea lui, trebuie să se înceapă cu confiscarea cămeșilor, apoi a pieptarelor, a sandalelor din picioare ș. m. d., cari încă sunt asemenea cu ale celor din România.

Că nu se poartă, mai departe, domnilor, tricolorul din cestiune, din partea românilor de aci în chip de demonstrație, vă avizez la un argument, pe care fără îndoială va trebui să mi-l admiteti de foarte ponderos, și anume acela că: nu ați văzut și nu vedeți pe inteligenții și cărturarii românilor noștri purtând acele brăne tricolore.

Și pentru aceasta, domnilor? Pentru motivul lesne de explicat că: inteligenții nu poartă costumul țărănesc, căruia îi aparțin gătelile acelea cu brăne și betele tricolore. Dar apoi, nici chiar la țărani noștri, nu ați văzut la toți acele gătele. Nu ați văzut bunăoară la vreun moș sau la vre-o babă bătrână, cărora li a trecut vremea de a mai umbla după împodobirea costumului lor, ci vedeți și ați văzut de când v'ați pomenit în deosebi la cei tineri așa ceva, căci tineretul este și la români, ca și la alte popoare, care iubesc găteala și împodobirea cu flori și cu colorii, alese de fiecare după gustul și după datina neamului său.

Da, în consecvență, nu este tricolorul românilor din această țară luat dela statul vecin al României, — de unde nici măcar a-l contrabanda nu are lipsă, căci îl găsește la tot pasul, iată chiar și în prăvăliile acestui oraș, ca și în orice dușman de pe la sate, unde neatins și neconfiscat de mâna jandarmilor stă expus și atârnat pe feruști, pentru ce a trebuit să se facă atâta neliniște și șicanare poporului român din acest comitat, în care el formează patru din cinci părți ale locuitorilor, ajungând toamă comitatul no-

Privește în jurul unei lămpi, seara. Câte gângăni nu se reped în lumina orbitoare, dar toate cad lăsându-și aripile pradă acestor flăcări. Întorcându-te puțin privirile în lumea noastră, întâlnești aceleași tipuri. Mulți dorinți de știință se reped orbește în flacăra culturii, dar cei mai mulți cad istoviți din această încercare îndrăznească.

Tăria sufletească a unui om adeseori mai mult în nenorociri o poți cunoaște.

Ademenitor este glasul beuturii; dar vai, cât de triste îi sunt consecințele.

Mulți se gândesc la viitor cu o încredere hotărâtă, ba cei mai mulți nu admit nici eventualității în idealul lor. Sărmanii visători cu ochi închiși, nu văd ce crudă e realitatea.

Aripa morții pentru muribund, pentru suferind și pentru desnădăjduit, de multeori este o binecuvântare cerească.

Vipere, că-i viperă, și până nu o calci pe coadă, nu te mușcă.

De regulă în viața unui om influențează mult creșterea din casa părintească. Deci nu este un călău mai mare, decât o mamă care nu știe da creșterea copilului său. *El. Măg.*

stru la recordul săngeros dela Telnă? N'au socotit și nu socotesc cei puși în fruntea administrației comitatului, că prin pretinsa și fictivă apărare a intereselor și a integrității statului — cum vreau să se preteze în cazul cu prigonirea tricolorului românesc — fac tocmai din contră, cel mai mare rău statului, pentru că desbrăcând corpul unor blăezi și pacinici cetățeni, cum sunt românii, de costumul lor iubit, dela moși, strămoși moștenit, le imbracă în schimb sufletul de ură și cu amar față de acelaș stat? Ori doară, e de mai mare importanță pentru un stat imbrăcămintea corpului, de cât a sufletului cetățenilor săi?!

În schimb cu toate acestea, domnilor, să-mi dați voie să mai exprim și aceea că: după toată dragostea și încrederea, ce într'un mod excepțional a arătat o populațiunea română a acestui comitat față de persoana Ilustrității sale dlui comite suprem actual și după tot entuziasmul sincer și cald ce l-a manifestat aceeaș populațiune la ocuparea postului înalt în care stă astăzi dlul comite suprem — cu ce justă dorință ar fi așteptat, ca în comitatul nostru, sub conducerea d-sale, nu numai să nu se mai scoarcească nouă motive de șicanare a acelei populațiuni, — ci încă să se curme multe, multe din șicanările și nedreptățile de până acum.

În deosebi apoi, în cazul prigonirilor pentru tricolor, ce dreptă răsplată a încrederei în persoana Ilustrității Sale ar fi fost pentru poporul român din acest comitat, dacă îndată după cel dintâi caz de prigonire, ce i-ar fi venit la cunoștință, ar fi pșit energie și rezoluție la mijloc, aducând și respective statuând D sa, cel dintâi între toți comiții-supremi ai țării, acea sentință, în motivarea căreia s'a fi zis că: D sa, care mai bine și mai bazat, ca toți comiții supremi cunoaște, de jos dela colibă până la palat — cum se zice — toată starea acestui popor, îi știe toată firea, toate datinile și obiceiurile și din cea mai nemijlocită intuiție îi cunoaște și portul lui întreg, să-l de bine a interzice pe teritoriul acestui comitat, prigonirea și șicanarea românilor, pentru că aceștia umblă în portul lor străvechiu, fără pic de gând de demonstrație, nefind, peste tot, acest bun și răbdurii popor, demn de nouă și nemeritate persecuțiuni și șicanări.

Dar nu a făcut, până acum, aceasta Ilustritatea sa. — Va face-o doară, de azi înainte.

Tocmai pentru aceea îmi iau voie deci a-i adresa în cele ce urmează interpelațiunea mea, pe cum urmează:

1. Are cunoștința dl comite suprem și dl vice-comite despre faptul, că jandarmeria dislocată în acest comitat molestează prin felurite șicane pe cetățenii români ai acestui comitat, confiscând brănele și betelele în colorile: roșu-galben-vânt, care formează o parte întregitoare a portului țărănesc?

2. Știe dl comite-suprem și dl vice-comite să dea deslușire despre aceea, că pe ce ordinațiuni se bazează această purcedere a jandarmeriei, și că aplecați sunt a face pașii de lipsă, ca să înceteze de urgență aceste șicane pornite asupra locuitorilor români și să se asigure liniștea lor de cetățeni?!

A răspuns imediat, în absența vice-comitelui, prim-notariul comitatului, în mod evasiv, că jandarmii își fac datorița, procedază cum le sună porunca, dar se vor lua măsuri, ca în viitor conflotele se fie evitate. Interpelantul n'a luat răspunsul la cunoștință, majoritatea congregației însă — da.

Dela conferențele învățătoarești.

Tractul Reghin și Murăș-Oșorheiu.

— Raport special. —

Din considerațiuni oficioase domnul protopresbiter tractual Galacteon Șagău, comisar consistorial, în conțelegere cu prezidentul conferenței, Ioan Borșan și cu consimțământul învățătorilor a convocat conferența învățătoarească pe 12/25 Sept. a. c., conform hotărârii conferențelor anului trecut în comuna Polăți. La terminul precis învățătorii ambelor traate se prezentează în număr destul de frumos în susnumita comună, luând parte la serviciul divin împreună cu chemarea Duhului Sfânt, oficiat de domnul protopresbiter tractual Galacteon Șagău asistat de preoții: Ioan Vodă, Deda, M. h. Todea, Idioel, Pavel Suci, Ghernesig, Nicolae Motora, Murăș-Sângeorș, Nicolae Nașcu, Poleți. După oficierea serviciului divin domnul comisar Galacteon Șagău prin un discurs avântat, în care arată pedecile grozniec împreunate cu chemarea învățătorului și sublimitatea educațiunii, declară conferența anului 1910 de deschisă și roagă corpul învățătoarec să-și continue egnedele în școala confesională din loc. In-

vățătorii iau la cunoștință invitarea și își ocupă locul în școală, unde prezidentul declară deschisă:

Ședința I.

Se constituie biroul și se aleg notari în persoanele dlor: Gregoriu Ceantea, învățător în Deda și Emil Mateiu, învățător în Meșterhaza, iar de bărbați verificători: Demetriu Cofari, învățător în Murăș-Cuișădu și George Gabor, învățător în Dumbrava.

Se cetește apoi apelul nominal și se constată, că lipsesc următorii învățători: Teodor Păcăruș din Jabenița, Zah. Fren-deș din Hodac, Nicolae Nistor din Săcăluș-de-pădure, Alexiu Grădinari din Idicel-pădure și Alimpiu Trif din Toplița-română, iar din tractul Murăș-Oșorheiu numai Ioan Moldovan din Nazna.

Dintre preoți au luat parte următorii: Ioan Vodă din Deda, Mihail Todea din Idicel, Alexandru Nicolescu sen. din Meșterhaza, Alexandru Nicolescu juv. din Măierău, Ioan Branea din Măierău, Pavel Suci din Ghernesig și Nicolae Motora din Murăș-Sângeorș, apoi Petru Cădari din Agărbicioiu (tractul Cluj), iar partoulari Victor Calinic, contabil, Măghiarreghin și Andreiu Cădari, proprietar în Meșterhaza.

La ordinea zilei urmează disertația: „Rolul familiei în educațiune și scaderile la țărani noștri“, de Victor Laurentiu. După ceteire prezidentul dă cuvântul dlui Nicolae Nașcu, care constată mai multe erori de gramatică. Aceeș observare o face Iosof. Emil Mateiu spune, că la poporul nostru e desvoltat în măsură foarte mare simțul milosteniei, iar disertantul în privința aceasta eșemple practice nu aduce. Cere ca la disertațiunile să se țină cont pe lângă studiile eșutătoare și de eșemple practice, în cari poporul nostru e atât de bogat.

Tema o constată de bună. Ia apoi cuvântul: Gregoriu Ceantea și după ce arată însemnătatea familiei în diferite timpuri și la diferite popoare, constată că lucrarea ca studiu e foarte bună, disertantul a cetit mult, s'a folosit de izvoare potrivite, topica încă corăspunde, de ortografie însă a ținut puțin cont. Prezidentul dă apoi cuvântul disertantului, care ia la cunoștință observările făcute de colegi și promite, că de altădată va ținea mai mult cont de ortografia academiei române.

Vorbește apoi prezidentul și după ce dă mai multe deslușiri, accentuiază creșterea corectă a copiilor în familie. Susține, că educațiunea nu e în strânsă legătură cu știința, și învățătorul în activitatea sa extrășcolară dacă va crește tot mai multe familii, cari să își crească copiii regulat, atunci va avea tot mai mulți tovarăși de muncă. Făcând apoi resumatul criticelor, constată că tema e destul de voluminoasă și bine succasă, autorului îi exprimă mulțăminte pentru diligența cu care a lucrat tema, iar dela învățători cere ca să respecte ortografia academiei române. După desbaterea și resumarea criticelor conferența aduce mulțăminte autorului, delarându-i disertația de bine succasă.

Comisiunea pentru constatarea progresului în învățământ își face raportul prin raportorul Nicolae Nașcu. Din acest raport se vede, că învățământul în tractul Reghin și Murăș-Oșorheiu a progresat față de anul trecut.

Edificiile sunt corăspunzătoare și igienice, dar scanele școlare nu-și prea fac datorița cât privește curățitul și încălzitul școlael.

Conferența constată, că raportorul Nicolae Nașcu și a făcut conștientios datorița cu care a fost însărcinat, și îi exprimă mulțăminte exactitatei raportului.

Apoi ședința I. se ridică la orele 1 p. m. și corpul învățătoarec e invitat la ospitală masă a învățătorului Nic. Nașcu, care și a dat silință ca învățătorii să se simtă bine la casa sa. La friptură urmează toastele și toastează domnul comisar Galacteon Șagău pentru Excelența Sa Metropolitană, dorindu-i viață îndelungată ca să poată mult păstori turma sa cuvântătoare. Toastează apoi Nicolae Motora, paroh, pentru protopopul ca comisar și asesor consistorial, Ioan Vodă din Deda pentru corpul învățătoarec, Gregoriu Ceantea pentru noul preot al Polății Petru Cădari și în sfârșit Nicolae Nașcu mulțăminte oșpeților pentru că l-au onorat cu prezența lor și i-au primit invitarea, apoi masa se ridică la orele 3 și învățătorii se retrag în școală, unde prezidentul deschide:

Ședința II.

La ședința iau parte ca oșpeți parohii: Mihail Todea, Idicel-pădure, Alexandru Nicolescu sen., Meșterhaza, Alexandru Nicolescu juv., capelar, Măierău, Petru Cădari, paroh, Agărbicioiu (tractul Cluj), apoi Andreiu Cădari, propr., Meșterhaza și Victor Calinic, contabil, Măghiarreghin.

La ordinea zilei urmează: „George Lazar“, prelegere practică de Dumitru Solomon, inv., Vețe. După predare referență Teodor Libeg, că un elev a fost întrebat de 12-ori, al doilea de 7 și al treilea de 6-ori, vorbește Cofari și face observări mărunte, apoi ia cuvântul G. Ceantea și arătând însemnătatea literaturii în școală se exprimă referitor la prelegere, că tema deși n'a intrunit toate condițiile, a fost bine predată și constată în ea metoda narativ. E. Mateiu corege pe prelegător privitor la limbajul și atenționează e'evilor. Mai vorbește G. Crăciun, apoi prezentul dă cuvântul prelegătorului, care ia la cunoștință observările colegilor.

Prezidentul declară discuția asupra temei de încheiat, iar conferența declară tema de succesă.

La ordinea zilei urmează: „Rolul femeii în educație“, disertație de Nicoiaș Nașou, inv. în Polăți; după cetire ia cuvântul G. Ceantea și arătând însemnătatea femeii în educație în diferitele timpuri și la diferitele popoare constată, că tema e lucrată cu zel și pricepere, și atât din punct de vedere al conținutului, cât și din punct de vedere stilistic autorul merită toate laude.

Vorbește apoi prezentul și arătând însemnătatea acestei teme declară, că e mulțumit cu disertația și autorului îi exprimă mulțumită. Constată apoi și conferența, că tema e foarte bună, și cu aceasta se trece la:

Tema practică: „Despre plantele otrăvitoare și buruienile de lea“, prelegător Teodor Buciu, inv. în Urișul-sup.

După predare vorbește Sava și Cofari, spunând că trebuia să se tracteze plantă de plantă după treptele formale. G. Crăciun susține contrarul și sfârșește de bine succesă.

Prezidentul mai dă câteva îndigări metodice, apoi conferența declară tema de bine succesă și prelegătorului îi exprimă mulțumită.

„Dare de seamă asupra celei mai bune cărți pedagogico-românească, cetită în ultimul an“. S'a discutat în general, pentru comisarul n'a avut timp a o distribui în special și la timp.

Conferența ia în discuție chestia bibliotecii pedagogice tractuale, centrale și a unei reviste pentru întreaga metropolie, și se iau următoarele hotărâri:

Biblioteca pedagogică tractuală se înființează sub următoarele condiții: a) Sediul bibliotecii pedagogice tractuale va fi Deda; bibliotecar: Gregoriu Ceantea, inv., Deda; contro'ori: Ioan Borșian, inv., Deda și Nicolae Nașou, inv., Polăți.

b) Pentru susținerea bibliotecii tractuale învățătorii ambelor tractate vor solvi câte 2 cor. anual.

c) Pedepsele cari vor incurge dela învățătorii absenți fără a-și motiva absența, se destinesc bibliotecii.

d) Învățătorii din centru, unde se vor ține conferențele, vor lua măsuri ca ocaziunea ținerii conferențelor să se aranjeze petreceri și producții cu concursul celorlalți învățători, iar venitul curat va fi destinat bibliotecii.

Comisia pentru constatarea progresului în ambele tractate pe anul școl. 1910/11 se compune în modul următor: Nicolae Nașou, inv., Polăți, Teodor Buciu, inv., Urișul-sup. și Iulian Flămând, inv., Medesfalău.

Dintre cei 3 absenți numai Alimpu Trif nu se scuza; pentru că nu și-a înaintat scuza, conferența îi hotărăște pedepsa de 10 cor. și roagă pe Preavener. Consistor să dispună încasarea acestei sume spre a se destina bibliotecii tractuale.

Centrul conferenței anului 1911 se lasă în bunăvoința comisarilor consistoriali ca să-l desfășoare, pentru că în 1911 vom avea conferență cercuală.

Pentru conferențele anului 1911 conferența stabilește următoarele teme:

a) Studiul religiei, disertație de Teodor Libeg, inv. în Filea.

b) Dare de seamă despre mișcarea pedagogică literară la Români, de Greg. Ceantea, inv., Deda, Dumitru Sava, inv., Potoc și George Crăciun, inv., Luieri.

c) Despre părgăii, lecție practică de Ilie Sulariu, inv., Râpa-infer.

d) „A magyarok bejövetele“, lecție practică de George Gabor, învățător, Dumbrava.

Conferența aduce apoi mulțumită Preavener. Consistor pentru esactitatea circularului de sub nr. 9581 școl., apoi Gregoriu Ceantea în o vorbire scurtă mulțumește în numele învățătorilor, învățătorul Nic. Nașou pentru ospitalitatea cu care au fost primiți în casa sa.

În sfârșit ne mai fiind alte obiecte de pertractat prezidentul Ioan Borșian prin o vorbire bine simțită mulțumește învățătorilor pentru sprijinul și bunăvoința cu care au însoțit lucrările conferenței anului curent și cu aceasta declară conferența anului 1910 de încheiat.

Deda, la 14 Octomvrie 1910.

G. Ceantea.

Icoane din Roma veche.

În mijlocul șomotului de astăzi al orașelor mari lumea crede, că în vremea anticității oamenii nu cunoșteau viața agitată din capitalele noastre moderne. Iată însă o desoriere mai nouă, făcută de un scriitor, care a studiat temeinic vechea viață a capitalei eterne:

Massa poporului din Roma împărăților era tot atât de pestriță, ca bunăoară a unui mare oraș de port din zilele noastre. Din toate provinciile imperiului roman se grămădeau oamenii spre capitală, ca să caute unii câștig și alții plăceri.

Prisioneri și solavi erau târați aici începând dela germanii de nord, până la popoarele etiopice dela sud.

Șoseau deputații pentru a se închina puternicului stăpânitor al celui mai mare oraș din lumea veche. Veneau artiști, scriitori, poeți și învățați; pentru că în Roma aflau public pricepător și o viață dezvoltată artistică și științifică.

Veneau în orașul etern tot felul de existențe dubie, aventurieri, șarlatani, pun-gași și asasini.

Șoseau apoi cete întregi de oameni în afaceri publice, sau în afaceri de negustorie.

Astfel pe străzile Romei undulau valurile de oameni ca ale unui fluviu uriaș, fără încetare, ziua și seara și noaptea.

Răsunau în piețe și străzi sute de limbi; furnicau tot felul de figuri și culori, în sus și în jos. Solavi negri duceau elefanții din grăjdurile împărătești; soldați serioși, cu satura de uriaș, treceau pășind cu demnitate; egipteni purtau pe sus într-un mare conduct pe zeița misterioasă Iris; un învățat grec se strecura încetșor, urmat de un tinăr nubian încărcat de cărți scrise pe papirus. Cerșetorii cereau mila; vânzători și negustori, gestulând și strigând într-una, își laudau marfa și se mișcau când în dreapta când în stânga.

Crai dela răsărit, cu căciulele țuguite și în haine mult împodobite, treceau în tăcere solemnă, urmați de suita lor. Bărbați sprinteni, clienții îmbrăcați în togă se îndesau nerăbdători, vizitându-și patronii.

Solavi vânjoși purtau în leotică câte un venerabil senator sau câte o matroană distinsă.

Colo un barbier își mânia briciul; iar mai departe doctorul își împărția sfaturile și leacurile pe bani scumpi. Miro-sul bucătărilor din străzi, duhoarea birturilor multe străbătea în depărtări.

Pe Via Sacra și în apropierea forului se deschideau prăvăliile cele mai elegante.

Aici se vindea juvaere, mărgeluțe, pietre scumpe, articole de modă pentru femei, obiecte de cristal și de os de elefant, evantalii făcute din pene de păsări, parfumuri delicate, vase de argint, mese de lux, statue și — solavi. Tot aici era și cassa de schimb.

Aici se învârteau mereu advocații și toți ceice erau ocupați în afacerile publice. Acestea se pertractau în for și în diferite basilice.

Viața de noapte în Roma nu era toamă liniștită. Incendiile mai ales erau foarte dese.

Deși grijitorii ordinii publice umblau neincetat pe stradă, bătăile nocturne la Roma nu erau prea rare. Turbarătorii liniștei erau mai cu seamă oamenii aparținători clasei celor bogăți. Ei de obicei umblau noaptea însoțiți de solavi purtători de făclii.

Strazile Romei nu erau luminate în vremea nopții, de aceea hoții și asasini se simțeau adeseori în largul lor; ear numărul crimelor și al furturilor săvârșite

în întunecul nopții era greu de constatat și de micșorat.

Ori câtă deosebire ar fi între Roma împărătească și într'un mare oraș al lumii moderne, totuși se pot constata cum vedem și numeroase puncte de asemănare.

NOUȚĂȚI.

Personal. Preasfinția Sa Episcopul Caransebeșului, Dr. Miron E. Cristea, a fost săptămâna trecută în Sibiu, de unde Sâmbătă dimineața a plecat spre reședința sa din Caransebeș.

Decorat. Măiestatea Sa Regele Carol al României a acordat medalia Bene Merenti cl. I. domnului Dr. Ioan Lușcă, administr. prot. în Sălișta, pentru scrierea sa „Viața lui Șaguna“.

Donațiune. Dl Dr. Iuliu cavaler de Pușcariu, judecător l. p. la tabla regessoș, a donat 500 de coroane fondului de zidire a bisericii ortodoxe române din Budapesta.

„Revista Politică“ este un nou organ al românilor din Bucovina. Ziarul reapare în Suceava și promite, că nu va face personalități, ci se va lupta cu dușmanii etnici și economici ai românilor bucovineni.

Școala germană în Budapesta, după multe trăgănări, totuși se va deschide. Condițiile puse de ministrul de culte sunt: În școala germană nu vor fi primiți copiii de cetățeni ungari; drept de publicitate n'are; școlarii să li se dea prilej de a învăța și limba maghiară; inspectorul regesc de școală are dreptul de control.

Mare binefăcător. Vestitul milionar Rockefeller a contribuit pentru cercetări medicinale patru milioane dolari. Până acum numitul milionar a dat pentru scopuri umanitare și științifice peste 120 milioane de dolari.

Adunarea generală a societății de consum sibieni nu s'a putut ține. Joi, de oarece nu s'a prezentat cel puțin a treia parte din membrii societății. A doua adunare, care conform statutelor se va putea ține fără considerare a numărului membrilor prezenți, este convocată pe 27 Octomvrie n. la 5 ore d. e. în „Casa Societății“.

Clericali și republica. Printre o sorioare adresată ministrului de justiție, patriarhul Lisabonei declară, că recunoaște republica portugheză.

Hymen. Aurelia Suciu din Bogata-Olteană și Erofeiu Bărsan din Paloș își anunță celebrarea religioasă a cununiei lor ce va avea loc Duminică în 17/30 Octomvrie 1910, la 2 ore p. m. în biserica g. or. din Bogata-Olteană.

Linie nouă ferată s'a deschis Marți între Aradul nou și Chiohinda mare, precum și între Hatzfeld și Lovrin.

Inchiderea unei școli românești în Bulgaria. Săptămâna trecută autoritățile bulgare din Turtucaia au arestat pe directorul școlii românești din comuna aceasta și pe mai mulți profesori. Persoanele arestate sunt învinuite, că ar fi făcut falsificări de acte publice. Și anume: Copiii de naționalitate română din Bulgaria, ca să poată umbla la pomenita școală românească, trebuie să aibă o autorizare semnată de părinții lor. Autoritățile școlare bulgare pretind, că personalul școlii din Turtucaia ar fi semnat numele multor părinți fără ca acestia să fie dat profesoriilor autorizarea. Inculpații, după ce instrucția s'a terminat, au fost liberi și vizor pentru o cauțiune de 7500 de lei. Ministrul român de externe a cerut reprezentantului plenipotențiar din Sofia un raport în afașarea de mai sus. În comuna Turtucaia trăiesc 4 mii de români, ear școala lor funcționează din 1775, va să zică de 135 de ani.

Rectificare. În raportul despre conferența preoțască a tractului Sibiu publicat în Nr. 109 a. o. s'a strecurat o greșală. Disertația nu a fost ținută de preotul Dancășiu, ci de preotul Emilian Cioran.

Cântecul popular, care toamă la popoarele civilizate este mai neglijat, în timpul din urmă începe din nou a fi băgat în seamă. Un întreprinzător a ridicat acum în Berlin un palat pentru cântecul popular odinioară desprețuit. În sala mare a palatului se adună în fiecare seară un public numeros, ca să asculte cântece adevărate populare, executate de câțiva artiști, domni și doamne, care țin la arta poporului. Na arareori se întâmplă, că însuși publicul dela mesele din sală începe a cânta deodată vechiul cântec, re-născut în glasul artiștilor de astăzi.

Tolstoi și păcii. Din Cristiana se anunță: Indată ce Tolstoi a prins de veste, că premiul internațional al păcii e vorba să i se acorde lui, a scris o epistolă adresată către prezidentul comitetului, declarând că nu reflectează a fi premiat. Dacă însă totuși i se va conferi premiul, în acest caz ar fi constrâns — zice Tolstoi — să l'refuze, din cauză că banul îi însuflă desgust.

Vapor uriaș. O companie engleză clădește un vapor, despre care se zice că are să fie cel mai mare vas din câte există. Vaporul va fi menit să facă curse între Europa și America. Va costa 30 de milioane și are să fie lung de 280 metri. Vor putea călători cinci mii de pasageri, și adevărat în cabine de clasa întâi 600, în cele de clasa a doua 1200, în cabine de clasa a treia 3200 de oameni. Bordul vasului va cuprinde băi speciale, un teatru de varietăți, magazine de juvaericeale și de galanterii, un restaurant de primul rang, o cafenea, unde va cânta o orchestră din cele mai bune; — va fi, cu un cuvânt, cel mai luxos vapor din lume.

Ofițer român decorat. Fiiul veteranului paroh Mihail Păcală din Șalumberg dl Aurel Păcală ces. și reg. locotent în al 5-lea regiment de infanterie din Rogatica (Bosnia), din privilegiul decorării sale cu „Signum laudis“, dăruiește fondului Dr. D. Barcianu, pentru ajutorarea calfelor (sodalilor) fără lucru 5 cor. și fondului Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace 5 cor., sau în total 10 cor.

Din școală. Învățătorul povestea școlarilor despre pești, despre apa mării și despre însușirile ei. Un elev auzind, că apa aceasta nu este dulce, ci foarte sărată, a întrebat: — „Mă rog, de învățător, pentru ce este apa mării sărată?“ — Învățătorul, cam surprins, a răspuns tot cu o întrebare: — „Apoi bine, care dintre voi ar ști să-mi spună: pentru ce apa de mare conține sare?“ — Alt elev (era toamă vreme de post) a răspuns îndată: — „De aceea, pentru că în mare se găsesse o mulțime de heringi (scrumbii)“.

Stilul e omul. „Foaia Poporului“ din Sibiu, în numărul ultim, pe lângă frumsețile stilistice obicinuite, ca bunăoară „ticăloșiile“, „articolele trădătoare“, școl., vorbește de „paginile neroadă“ ale „Telegrafului Român“. — „Foaia Poporului“, cuvințioasă și dreaptă cum este, nu spune însă, că abia au trecut câteva săptămâni de când avea obiceiul comod de a forțea paginile noastre și că dela o vreme am rugat-o în scris să ne mite slăbească cu reproducerea nemăriturite. Astăzi vrednica Foaie crede de cuviință să ne mai și injure; — negreșit numai în dorința de a contribui cât mai des la răspândirea bunelor maniere în poporul românesc din Ardeal și jur.

Mulțumesc tuturor preșinilor și cunoștințelor pentru condolențele exprimate în scris din incidentul răposării neuitatei și iubitei mele soții.

Apoldul mie, la 20 Oct. 1910,

Vasile Mușoșu
notar.

FRĂȚII NEMÉNYI:
Grand-Hotel „Savoy“

Budapesta, József-körut. Telefon: 154-08. Hotelul cel mai nou, mai modern și de primul rang al capitalei, situat în centru. 120 odăi. Saloane de cetit și conversat. Încălzire centrală cu aburi. Odaie de scaldă. Lift. Vacuum cleaner. Apă caldă și rece în fiecare odaie. Legătură cu tramvaiul electric, către toate gările. Prețuri moderate. Serviciul cel mai conștientos.

Nr. 373/1910. of. prez. (419) 2-3

Concurs din oficiu.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa a III a **Baba**, din protopresbiteratul Deș, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima lui apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fașionate în coala B., pentru întregirea dotațiunei preoțești dela stat.

Concurenții au ași așterne rugările lor concursuale înstruite conform normelor în vigoare în termenul deschis indicat mai sus la oficiul protoprezbiteral al tractului gr. or. român Deș, și a se prezenta în termenul și după modul prescris de regulamentul parohial în vre-o Duminică ori sârbătoare în biserica din această parohie, pentru a cânta și predica, eventual a celebra stânta liturgie.

Deș, 25 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral al tractului Deș.

Teodor Herman
protopresbiter.

Nr. 271/1910. (418) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericăasă de clasa I **Vidra de sus** din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Venitele sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea dotației preoțești dela stat, din care va da un ajutor anual resignatului preot.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugările lor concursuale cu documentele necesare la subscrierile oficiale până la termenul convenit și să se prezinte în biserică, spre cunoaștere.

Viitorul paroh va avea să dea un ajutor de 300 coroane anual deficietului preot Vasile Gomboș până va fi acesta în viață.

Câmpeni, 29 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopop.

Ad: 11063/1910. (420) 2-2

Hirdetmény.

Torda város Tanácsa s közhirés teszi, hogy a városi tegsított birtokosok Sófár nevű s mintegy 500 holdat kitevő része — mint legelő birtok — nyilvános árverésen 6 egymásutáni évre bérbe fog adatni.

Az árverés folyó évi november 3 án (csütörtökön) d. e. 10 órákor fog Torda város közgyűlési termében megtartatni.

Árverési szándékok az árverés megkezdése előtt 1400 korona bántpénzt kötelesek letenni.

Az árverési feltételek Torda város Tanácsánál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Megtekinthető továbbá a „Telegraful Român“ kiadóhivatalában is.

Torda, 1910. október 17 én.

Torda város Tanácsa.**Publicare de licitațiune.**

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Venerabilul Consistor Arhidiecezan dto 20 Mai 1910 Nr. 5526 Bis., comuna bisericăasă gr. or. filia **Buruene**, protopresbiteratul Deva, comitatul Hunedoara, dă în întreprindere — edificarea bisericeii sale — pe cale de licitațiune publică minuendă — ce se va ținea la 24 Octomvrie 1910 st. v. la casa episcopului Andronic Magda în Buruene.

Prețul de strigare este de 7635 coroane 67 fileri.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din mætera Chiscadaga.

Licitații au să depună vadiu — de 10°/_o din prețul de stigare — în bani gata sau hârtii de valoare.

Comitetul parohial își rezervă dreptul, de a da — în întreprindere zidirea — aceluia dintre licitanți, în care adă mai multă garanță.

Chiscadaga, la 25 August 1910.

Nicolae Popovici paroh. **Nicolae Bodig** epitrop.**Magda Androni**
epitrop.

Nr. 452/910. Vidi:

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

(416) 2-3

Redactor responsabil Teodor V. Pășălar,

Aviz.

Subscritarii de acții ai institului de credit și economii „**Lumina**”, societate pe acții în Sibiu, cari nu au achitat valoarea acțiilor subscrise sunt prin aceasta provocați, ca în termen de 30 zile dela a treia apariție a acestui aviz, să plătească întreg restul, împreună cu 6% interese de întârziere dela scadență, altom în înțelesul §. 9 din statute, acțiunile subscrise să vor anula, emitându-se acții nouă sub acelaș număr, și subscriitorii acțiilor vor perde drepturile lor de acționar și sumele plătite a conto acțiilor, rămânând conform §. 171 din legea comeroială și mai departe responsabili pentru 50% din valoarea acțiilor subscrise.

Sibiu, în 23 August 1910.

(413) 3-3 **Direcțiunea.**

Nr. 241/1910. [381] 3-3

Concurs repetit.

Se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“ pentru întregirea următoarelor posturi de paroh din protopresbiteratul Hunedoarei și a nume:

1. **Baia lui Craiu** cu crângurile **Curpen și Păroasa** și cu filiile **Cernișoara florese, Toplița și Vălaru**
2. **Josani** cu filia **Pestișu mic**.
3. **Ruda** cu filiile **Plep și Poenița Voini**.
4. **Socet** cu filiile **Poana Rechițelei și Runcu mare**.

Emolumentele împreună cu posturile de paroh din aceste parohii de clasa III a sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Competenții la vre-unul din aceste posturi să-și aștearnă cererile concursuale înstruite, conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat; având a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserica din parohia la care a concurat spre a cânta respective a celebra și a cuvânta.

Hunedoara, la 11/24 Sept. 1910.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. Hunedoara.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 523/1910. (404) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de paroh din parohia de cl. a III a **Lunca** din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă, prin reposarea parohului Vasile Miclea, pe baza rezoluțiunii cons. arhid. dto 24 August a. c. Nr. 9421—1910 Bis., se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concursul, înzestrat cu documentele cerute de conculsul sinodului arhid. de sub Nr. prot. 82—1910, sunt a se înainta subscrisului oficiu protopopesc în termenul deschis.

Concurenții cu prealabila încunoștințare aici — până la 8 zile înainte de sinodul electoral, se pot înfașișa în parohie, spre a cânta resp. celebra și cuvânta și a face cu noștință și cu poporul.

Ofenbaia, 27 Septembrie 1910

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei în conțegere cu comitetul parohial con cernent.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 849/1910. (401) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al 2 lea de învățător la școala rom. gr. or. din **Intorsura-Buzăului**, protopresbiteratul Treiseaune se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite prin art. de lege XXVII din 1907 completate prin ajutor dela stat și quartir natural.

Învățătorul ales va mai avea a instrua pe elevi și în cântări corale cântând în Duminică și sârbători sf. liturgie și după face-tarea din viață sau abdicarea canturului actual va avea să îndeplinească și postul de cantor pe lângă venitele de cantor, împreună cu celalalt învățător a ternativ.

Doritorii de a concura la acest post să-și înainteze rugările cu documentele necesare subsemnatului oficiu protopresbiteral și

ertându-l împrejurările ar fi de dorit a se prezenta și în comună.

Brețcu, (Bereczk) 24 Septembrie 1910.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Treiseaunelor în conțegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.**Croitorie de dame.**

Se recomandă pentru confecționarea costumelor pentru dame și fete, toilete, bluze și jachete după cele mai nouă jurnale, lucrate la potriveală și solid.

Mitzi Blesch

(400) 2-3 Sibiu, Neustiftg. Nr. 5.

Noi primim:

Prelucrarea unei matrațe cor. 5—
Prelucrarea unui divan „ 10—

Horger & Kepp

atelier de tapiserie

Str. Ureznului 27, vis-à-vis de Mân. Ursulineler.

(414) 2-10

Vițe de vie

foarte frumoase și mari!

Fiecare cultivător de vie, care are lipsă de viță frumoasă, mare și curată, să le privească pe acelea deja acuma în școalele de vierit și să-și acopere trebuințele de acolo de unde cu prețul cel mai eștin capătă cea mai bună plantă. Spre privirea locului meu de școală de vierit, afar din cele frumos, cu peste 1/2 milion vițe de vie în cele mai deosebite sorte de struguri de vin și de masă, învită respectuos proprietarul aceluia,

Simon Nemenz,

posesor al primei școale de vierit din Reichesdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloge la cerere gratuit și franco!

(360) 8—

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

dela facultatea din Viena

dă consultațiuni în Karlsbad,
casa „Billroth“ lângă Sprudel.

(387) 73—

M i i
de scrisori de mulțumită!

Pentru cor. 3-50
trimit 1 minutat orologiu veritabil argint Gloria Anker-Rem., merge exact 36 ore, cu cutie frumos gravată, cu lanț frumos argintat sau aurit, pentru numai cor. 3-50. Mai de parte ofer 1 orologiu veritabil aurit cu 14 carate aur, pentru 36 ore Anker-Remont. cias de șvițere prima cu lanț aurit cor. 5—. Trei ani garanție în scris pentru fiecare orologiu. Trimite prin ramburs

S. KOHANE

I Casă pentru export de orologe de șvițera

Krakau Nr. 137.

Pentru cele neconvenabile se returnează banii.

(374) 4-10

Viță de vie altoită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.
Proprietar: **FR. CASPARI**,
Mediaș Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog gratuit!
Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de vie a și cere în formațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. [383] 4-25

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisanădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [94] 43-52

Telefon 172.

In 100 ani

se ivește numai odată ocaziunna de-a putea cumpăra ieștin și bine, pomi și alte plante, pentru școli de pomărit. Să nu scape deci nimenea această ocazie favorabilă, ci să comande imediat ce-i e de lipsă după consemnarea de mai jos, valabil cât timp depositul va ajunge

Pomi
Tufe de decorat
Conifere
Plante sălbatice

din curățiri totale a pământului cu prețuri de tot reduse.

Fr. CASPARI & COMP. Școale de pomărit

(379) 6-32

Mediaș, Transilvania.

Catalog la cerere gratuit!